

Drugi tir je spet v igri

Delo, MMC, STA 06.02.2017 (Boris Šuligoj)

Minister za infrastrukturo Peter Gašperšič naj bi danes natančneje predstavil načrt in časovni rok črpanja nepovratnih sredstev za projekt drugega tira.

Civilna iniciativa za nadzor gradnje drugega tira je minuli teden še enkrat izrazila dvom o finančni konstrukciji projekta, ki jo pripravlja ministrstvo za infrastrukturo, a zadnje nam je trdno zagotovilo, da bi jeseni lahko začeli pripravljala dela. Vrednost pripravljanih del za drugi tir je **70 milijonov evrov**, ki so zagotovljeni v proračunu.

Direkcija za infrastrukturo je pred nekaj dnevi na svojem portalu objavila **razpis za pripravo dokumentacije za pripravljala dela** na trasi drugega tira. Projektantska podjetja morajo do 7. marca izdelati projekt za izvedbo dostopnih cest in deviacij obstoječih cest, ki so potrebne za kasnejšo gradnjo nove proge. Na ministrstvu niso povedali, kako hitro bodo projekti pripravljani, ampak kmalu po roku za oddajo izdelave projektov bodo objavili **še razpis za izvedbo pripravljanih del**. Pri tem na ministrstvu ni nikakršnih dvomov, da bi se lahko zavleklo z izbiro izvajalca. Prav tako ni odgovora o tem, da bo poleg cest treba izdelati projekte tudi za druga pripravljala dela: to je za izdelavo in deviacijo infrastrukturnih vodov in za deponije. Očitno bodo ta dela začeli kasneje.

Po evropska sredstva

Na ministrstvu za infrastrukturo so na naše vprašanje odgovorili, da bodo do roka (7. februarja) na razpis IPE (Instrument za povezovanje Evrope ali CEF) oddali dve vlogi. S prvo se bodo prijavi na evropska nepovratna sredstva, ki so še na voljo iz slovenske kohezijske ovojnice tega IPE-razpisa. Vloga bo oddana za pridobitev **33,4 milijona evrov**. Z drugo vlogo pa bodo poskušali pridobiti morebitne ostanke iz drugih nacionalnih ovojnic (če katere države nimajo konkretnih načrtov za porabo vseh sredstev) v višini **35 milijonov evrov**. V najboljšem primeru bi torej iz teh dveh vlog pridobili 68 milijonov evrov. Drugi razpis za IPE-sredstva, na katerega upajo na ministrstvu, se bo odprl že 8. februarja, vloge pa se bo lahko oddajalo do junija 2017. S to vlogo bi radi pridobili še **100 milijonov evrov** nepovratnih sredstev. V Službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko pa so že začeli postopke za spremembo operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v letih od 2014 do 2020, na račun katere bi Slovenija rada preusmerila predvidoma **100 milijonov evrov** kohezijskih sredstev za drugi tir. Na podlagi realnih pričakovanj predvidevajo, da bi torej iz štirih evropskih virov pridobili vsaj 233 milijonov evrov nepovratnih sredstev, kar zneso približno četrtino potrebnih (predvidenih po reviziji projekta) sredstev za drugi tir.

Sodelovanje z drugimi državami

Na vprašanje, ali je že bolj jasno, ali bodo pri projektu sodelovale tudi druge evropske države in ali bodo njihovi deleži natančneje zapisani v tokratnih vlogah, ki bodo jutri potovale v Bruselj, so nam z ministrstva odgovorili: »Pogovori z Madžarsko, Češko in Slovaško še potekajo. Teh deležev v vlogi tega razpisa še ni treba natančno opredeliti.«

Na vprašanje, ali bodo vložki tujih držav vplivali na lastniško strukturo podjetja 2 TDK, so z ministrstva pojasnili, da bo predlog zakona, ki bo opredelil temeljne pogoje in pravni okvir za izvedbo financiranja, gradnje in upravljanja drugega tira predložen v vladno proceduro spomladi 2017. »Po tem zakonu je predvideno, da bo 2TDK investitor v novo železniško povezavo med Divačo in Koper. Podjetje 2 TDK pa ne bo pridobival lastništva v gospodarskih družbah Luka Koper in SŽ,« so odgovorili na ministrstvu in pozabili na vprašanje, kako se bodo deleži kapitalskih vložkov sosednjih držav poznali v lastništvu investitorskega podjetja 2TDK.

Idealen scenarij: gradnja drugega tira še letos

Ministrstvo ne govori več o javno-zasebnem partnerstvu, saj zasebnikov ni več, ampak o pogodbenem partnerstvu z drugimi državami. Večinoma model ekonomista **Jožeta Damijana**.

Idealni scenarij bi bil, če bi izvajalci konec leta že bili na glavni trasi drugega tira, je včeraj izjavil minister Peter Gašperšič. Ministrstvo za infrastrukturo je oddalo dve vlogi za pridobitev sredstev iz Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF). S prvo bi iz nacionalne ovojnice »postrgali« preostalih 33,4 milijona evrov (od skupaj za Slovenijo 160), z drugo pa od neporabljenih ostankov nacionalnih ovojnic (kjer se je nabrala milijarda evrov) še 35 milijonov evrov.

Omenjenih 68 milijonov evrov namerava Slovenija porabiti za pripravljala dela (dostopne ceste in premiki cest, infrastrukture in deponije) ter projektno dokumentacijo za izvedbo drugega tira. Junija bi objavili razpis za izvajalce pripravljanih del, ki naj bi se začela jeseni (če ne bo vloženih revizij). Jeseni pa namerava ministrstvo objaviti še dolgo pričakovani razpis za pridobitev izvajalcev samega drugega tira, pri čemer upa, da bi dela lahko oddali še leta 2017. Prav tako upa, da mu bo do konca leta vendarle uspelo sestaviti oprijemljivo finančno konstrukcijo s konkretnimi finančnimi viri. Drugi razpis za evropska sredstva se odpre že to sredo in zaključi junija. Pri drugem razpisu na sredstva CEF ministrstvo računa na sto milijonov evrov nepovratnih sredstev. Za tretji del evropskih sredstev (okoli sto milijonov evrov kohezijskih sredstev) pa poteka postopek za spremembo operativnega programa evropske kohezijske politike za finančno perspektivo do konca leta 2020 (preusmeritev iz drugih projektov).

Neznanka: kaj bodo dobili Madžari za 200 milijonov

Drugi vir sredstev bo približno 300 milijonov evrov kredita pri Evropski investicijski banki (EIB), za katerega se bo Slovenija 16. februarja na svetovalnem organu EIB dogovarjala o časovnem načrtu črpanja. Jamstva zanj bi Sloveniji dal Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI). Minister je povedal, da bi to bil kredit z najnižjo mogočo obrestno mero in za obdobje trideset let. Za poplačevanje tega posojila bi uporabili del uporabnine železnic, del cestnine, ki jo plačujejo tovornjaki, preostali del pa bi prispevala državni proračun in delno Luka Koper.

Zremo tudi k naslednjemu razpisu

Slovenija pri uresničitvi projekta drugi tir skupno računa na okoli 250 milijonov evropskih sredstev, zato se na ministrstvu pripravljajo tudi na naslednji razpis, ki naj bi bil objavljen že to sredo. Gre za razpis na področju mešanih mehanizmov, ki bo torej združeval tako sredstva Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI) kot kohezijska sredstva za uresničitev hrbteničnih evropskih omrežij.

Rok za prijavo v okviru tega razpisa se bo predvidoma iztekel junija.

Načrt B, če ne bo evropskega denarja

Gašperšič je poudaril, da so evropska sredstva za zagotavljanje finančne vzdržnosti tega projekta zelo pomembna, v primeru neuspeha na katerem od razpisov pa je po njegovih besedah določen manevrski prostor še mogoč, med drugim na ministrstvu dopuščajo možnost spremembe v kapitalskih deležih, tudi s povečanjem zadolževanja. "Vsekakor pa smo optimistični, da bomo z zastavljenim delom na teh pričakovanih razpisih pridobili želeni obseg sredstev," je dodal.

Ministrstvo je sicer pred nekaj tedni objavilo razpis za izdelavo projektne dokumentacije za izvedbo pripravljanih del drugega tira med Divačo in Koper, ki se bo končal junija. Nato načrtujejo objavo razpisa za izvedbo gradbenih del, kar pomeni, da bi lahko dela jeseni stekla.

V vmesnem obdobju si bodo po besedah Gašperšiča prizadevali tudi za pripravo same projektne, izvedbene in razpisne dokumentacije za glavno traso projekta. Jeseni načrtujejo še razpis za izvedbo teh del. Tudi dela na glavni trasi bi tako lahko stekla še letos. Skupaj naj bi gradnja drugega tira sicer trajala dobrih šest let.

Finančna konstrukcija za drugi tir je sestavljena iz treh ključnih elementov – poleg kohezijskih sredstev še prek posojil Evropske investicijske banke (EIB) in kapitalskih vložkov Slovenije ter zalednih držav. Pisma podpore za omenjeni projekt so že podpisale Madžarska, Češka, Slovaška in Poljska.